

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Velikibecskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	
			Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta délután		

Nyolcszáz millió a közoktatásügy költségvetése.

A pénzügyi bizottság ma hajnalig ülésezett.

Beograd, jan. 25.

A tegnapi nap egyedüli politikai eseménye a pénzügyi bizottság ülése volt, amelyen délután 5 órától, hajnali 4 óráig vitatta a közoktatásügyi minisztérium költségvetését. Amint előrelátható volt, ezen az ülésen jelentékeny összetűzés volt Radics Szeptán és Pribicevity Szeptovár között.

Majdnem az egész ülés tartama alatt heves összecsapások voltak, amelyek akkor érték el csúcspontjukat, amikor Pribicevity beszélt, úgy hogy dr. Radonity, a pénzügyi bizottság elnöke több ízben kénytelen volt a rendet helyreállítani.

Az ülés elején Radics Szeptán expozétát adott tárcája költségvetéséről azt mondva, hogy

ezen minisztérium fontossága abban nyilvánul meg, hogy mindenkinek szíven fekszik a népnevelés ügye. Nekünk éppen olyan fontos a közoktatás, mint a nemzetvédelem. Ugyanúgy, ahogy a hadsereg szükségleteire mindent meg kell adni, ugyanúgy meg kell adni mindent, ami népoktatásban a végcél elérésére szükséges.

Átérve a költségvetésre, azt az elemi iskolák szükségleteinek ismertetésével kezdte meg — mint-hogy szerinte ez az alapja az egész közoktatásnak. A költségvetésben erre igen kicsiny összeg van előirányozva.

Olyan kicsiny az összeg, ami a népiskolákra van felvéve, mint az, amelyet a belügyminisztérium költségvetésében a csendőrség tétele alatt találunk meg. Az elemi iskolai tanítóink száma majdnem annyi, mint a csendőrök száma az országban. Ez sem az én hibám, Ez csak a háboru utáni viszonyaink visszhangja. Ha a háboru utáni viszonyok az országban teljesen rendezettek lesznek, olyanképpen, hogy a csendőrség száma tetemesen redukálható, úgy ez az itt felszabaduló összeg a népnevelés számlájára fog íródni.

Az elemi iskolák felépítésére husz millió dinár van előirányozva. A statisztikai adatok szerint pedig az egész országban körülbelül 400 ezer azon gyermekek száma, akik elérték az iskolaköteles kort, de nem járnak iskolába. Ezeknek a befogadására 4000 iskola szükséges. Hogy ezeket a gyermekeket elhelyezhessük és hogy az analfabetizmust leküzdhesük, elsősorban a községi, járási és kerületi önkormányzatoknak kell működésbe lép-

ni és csak legvégül jöhet az állam támogatása. Megállapítható már most, hogy ezen iskolák felépítése nem történhet meg a rendes költségvetés terhére, azért szükséges egy különös előteremtése, amelyből igen rövid időn belül az összes iskolák felépíthetők volnának. A különös erre a célra könnyen volna megtalálható, ha a kormány komolyan keresné.

Az analfabetizmus másképpen is csökkenthető volna. Az országban huszezer ösztöndíjas tanul. Szükséges volna egy olyan határozat, amely kötelezővé tenné, hogy minden ösztöndíjas évenként egy analfabéta oktatásáról gondoskodjék.

Az elemi oktatás csoportjába tartozik a polgári oktatás is. Ez relatíve jó. Az egyedüli hibája, hogy nincs világosan meghatározott iránya és célja a tantervnek. A polgári iskolák átformálása oly irányban szükséges, hogy az ország olyan helyén, ahol a földműves lakosság van túlnyomó részben, ez az oktatás földműves szakoktatásá bővídjön, ahol pedig ipari, vagy kereskedelmi irányú a lakosság foglalkozása, ott ipari, illetve kereskedelmi irányú legyen ez a szaknevelés.

A középiskolákról beszélve, kijelenti, hogy azoknak a száma túl nagy, a kvalifikált tanáraik száma pedig igen kicsiny. Ezek szerint csökkenteni kell a gimnáziumok számát, ez a kormány egyöntetű nézete — de ezt a redukiót a törvény szellemében tervszerűen kell végrehajtani.

Az egyetemekre nézve kijelenti, hogy azok fejlesztésére 120 millió dinár van előirányozva. Ugy találja ennél a kérdésnél, hogy az egyetemi tanárok foglalkoztatása igen kicsiny. Egyesek csak heti 2 órára vannak lekötve. Ő a heti 8—10 órai foglalkoztatást fogja elrendelni.

Az egyetemen legutóbb előfordult sztrájkok kérdésére is kitér és kijelenti, hogy az egyetemi ifjuság sohasem sztrájkolhat feltelesen ellen, mert az egyetemi sztrájk barbárság, amely tulajdonképpen a tudomány negligálása.

Végül a minisztérium költségvetéséről beszél. Amikor a minisztériumot átvette, egy méhkasoz hasonlított, amelyben a dolgozó méhek mellett fölös számmal voltak a herék. Ő a tisztviselők és osztályok számát redukálta és bizonyos fokig egyszerűsítette. Így egyebek között a minisztériumnak öt különböző irattára volt, amely valósággal kaotikussá tette az egész tanügyi közigazgatást. Ő ezt egyszerűsítette és ilyenformán kezelhetővé tette a minisztérium munkáját.

Radics Szeptán végül számszerűleg ismertette a költségvetés egyes tételeit. Jelentése szerint a közoktatásügyi minisztérium költségvetése nyolcszáz millió dinárra rug. Ebből a minisztériumra hatvanegy millió hétszázhatvankét ezer nyolcszázhuszonhárom dinár esik, míg az egyetemekre 123 millió 556.591 dinár, a középiskolákra 102 millió 28.108 dinár, az elemi iskolákra 421 millió 425.516 dinár a kiadási előirányzat.

A vita első szónoka Pribicevity Szeptovár (függ. dem.) helyesnek és szükségesnek mondotta beszéde első részében a költségvetés kiadási tételeinek csökkentését, mert az előirányzatok magasak voltak és mert a lakosság további megterhelésére számítani nem lehet. A takarékosságot azonban szerinte rosszul alkalmazták, a redukió nem történt szisztematikusan. A közoktatásügyi államtitkári állást helytelenül meghagyták, holott arra semmi szükség. Az új tisztséget alkotmányellenesen szervezték meg. Magában a költségvetésben talált tételekről nem következtethet arra, hogy elkészítője paraszt-miniszter, a bő fedezetek legalább is nem azt mutatják. Számos előirányzat inkább a tőkét szolgálja.

Radics újból megnyitotta azokat az iskolákat, amelyeket Vukicsévity megszüntetett.

A miniszter közbekiált: Vukicsévity törvényellenesen járt el.

Pribicevity (folytatja): Ennek megállapítását magukra bizom. Radics kifogásolta, hogy a csendőrségekre előirányzott költségvetés éppen olyan nagy, mint a közoktatásügyi minisztériumé, ezért azt kívánta, hogy az előbbi szervezet kiadásait csökkentés és az így nyert különbözet fordítsák közoktatási célokra. Nem helyeslem, hogy az elemi iskolák fenntartásá-

hoz a községek a mostaninál nagyobb mértékben járuljanak hozzá, mert sem a tanerők, sem a nép nem fogja örömmel fogadni az újítást.

Nagy vihar támadt Pribicevity beszédének következő részénél, amelyben a kilenc zágrebi egyetemi tanár nyugdíjazását tette szóvá.

Nem igaz — mondotta Pribicevity — hogy szabálytalanul jártam el a kilenc egyetemi tanár kinevezésénél. Az új miniszter pártboszszuból mozdította el állásuktól a kilenc kiváló képzettségű és tudásu tanárt. Nyugdíjazni csak olyan állami alkalmazottakat lehet, akiknek kinevezése szabályszerű uton történt meg. Radics tehát határozatával fényesen igazolta független demokrata-párti elődjét. — esekélységemet.

Csodálatos és szembeötlő fonák-ság, hogy egy paraszt-párti miniszter, aki ellensége volt az államegységnek, a hazaárulás vádjának következményei alól amnesztia révén szabadult és a király kegyelméből ül ma magas pozíciójában, üldözi a hazájukhoz hű nemzeti elemeket.

A szokatlanul heves támadás nagy feltűnést keltett a kormány-párti padsorokban, míg az ellenzék feszült figyelemmel nézte az érdekelt minisztert, aki dühtől elvörösödött ugrott fel helyéről és izgatottságtól reszkető hangon kiáltott Pribicevity felé:

— Így nem szabad egy miniszterrel beszélni, aki az államot és a népet szolgálja... Nem kerültem rendellenes uton a miniszteri székbe... Pribicevity ur! Nem szabad a király nevével vitába bekeverni...

Pribicevity felszólalása után dr. Bazala (egység-p.) beszélt, aki elmondotta többek között, hogy az új közoktatásügyi miniszter nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A költségvetésből nem igen tűnik ki, hogy Radics nagykonceptióju eszméit megvalósította volna, az új szellemnek, a reformoknak nyomuk sincs.

Bazala beszéde után fél kilenc órákor félbeszakították az ülést, amelyet másfél órai szünet után, tíz órákor folytattak.

Demetrovity Juraj (függ. dem.) a következő szónok, aki újólag tiltakozott a kilenc zágrebi egyetemi tanár nyugdíjazása miatt.

Radics és Pribicevity között Demetrovity felszólalása során heves összetűzés támadt, amelynek vihar csak percek múlva ült el.

Agatonovity (dem.) láthatólag kerülte az összetűzést a közoktatásügyi miniszterrel, higgadtságát azonban mégsem tudta mindvégig megőrizni és a végén éles bírálatával mégis szembe került Radics-

TŐZSDE

Január 25.

Beograd, Newyork 5646—49, London 27485—95, Páris 210—13, Zürich 1092—93, Milánó 228 és fél—35, Berlin 1345—47, Bukarest 26 és fél—24

és fél, Prága 16750—70, Wien 795—96 és fél, Budapest 793.

Zürich, Beograd 916, Páris 1940, London 2517 és fél, Newyork 517 és háromnegyed, Milánó 2090, Berlin 12325, Wien 7297 és fél, Prága 1532 és fél, Budapest 7255, Bukarest 229.

csal. akivel hosszabb polémiája volt.

A következő szónok, Radics Szeptán, válaszolt az ellenzéki felszólalók megjegyzéseire és elutasította magától az elhangzott vádakot.

Hosszabb szünet után, éjjelkor folytatták a vitát. Polics (horv. egys.-p.), Pusenyák (kler.), majd Groll (dem.) után Moszkovlevyevy (földm.) mondotta el egy óras beszédét. Radics Szeptán négy óra tájban rövid felszólalásában válaszolt a legutóbbi szónokok vádjaira.

Négy óraker befejezték a vitát és szavazást rendelték el, amelynek eredménye az volt, hogy a pénzügyi bizottság szótöbbséggel elfogadta a közoktatásügyi minisztérium költségvetését.

Ma délután a radikális képviselői klub ülést tart, amelyen a pénzügyi bizottság határozatait ismertetik és megbeszélik a nemzetgyűlés közeli megnyitásával aktuálissá vált belpolitikai kérdéseket.

A Bánsági Közművelődési Egyesület felolvasó ülése.

Beeskerek, jan. 25.

A Bánsági Közművelődési Egyesület vasárnap délután a Kaszinó helyiségében nagyszerű felolvasó ülést tartott, amelyen nagyszámú közönség jelent meg, lelkes érdeklődéssel kísérve a gazdag műsor minden egyes számát.

Elsőnek a Steiner-Ripka vonósnyegyes (tagjai: Steiner Dezső, Beil Ferenc, Ripka Imre és Ripka Kamillo) Mozart B-dur kvartettjét adta elő, mesteri előadásban, érvényre juttatva a finom zenemű minden szépségét.

Majd Vég Lajos dr. lépett a dobogóra, akit a közönség mar megjelensékor meleg tapsokkal fogadott. Az illusztris előadó „A gyermek” címen tartott nagyszerű megfigyelésre, kiváló tudásra és a tárgy maradék nélküli ismeretére valló előadást, amellyel valósággal lenyűgözte megértő, hálás közönségét. Kezdvé a csecsemő életétől, áthaladva az iskolai és otthoni nevelés száz kérdésén, előadásának első részét a gyermeksexualitás nehéz problémájának hajszálfonon fejtegetésével fejezte be és érveinek megdönthetlensége, szempontjainak sugárzó világossággal való feltárása, okfejtésének egyéni eredetisége mély hatást váltott ki hallgatóságából. Előadása vége végéig élvezetes és fordulatos volt és az a szünni nem akaró taps, amellyel a közönség ezt a kiváló előadást megköszönte, egyaránt szólt a felolvasó belső értékeinek is, amellyel — mesteri módon — ezeket a súlyos problémákat szinte játszva ültette el a hallgatóság tudatába.

Utána Engel Maca Tóth Ferencnek, a mi népszerű helyi poétának, egyik nagyon hangulatos versét olvasta fel, meleg hangjával, nagyszerű poentirozó művészetével kiemelve a vers minden értékét. Majd a közönség kívánságának engedve, maga a szerző lépett a dobogóra, aki nemes lendülettel egy másik mélyérzésű, színes poémáját adta elő, amellyel ugyancsak zajos sikert aratott.

A műsor utolsó száma Vajda Zoltán hegedűszólója, a kíséretet ellátó Weninger Ernő hirtelen akadályoztatása miatt nem volt megtartható.

A parlamenti bizottság megkezdte a működését.

Strache főügyész a — frankügyről.

Budapest, jan. 25.

A frankhamisítás politikai vonatkozásainak kivizsgálására kiküldött huszonöt tagu parlamenti bizottság ma kezdte meg működését. Politikai körökben feszült érdeklődéssel várják a bizottság munkásságát, amelytől ellenzéki táborban érdekes leleplezéseket várnak. Beavatottak bizonyosra veszik, hogy a frank-ügy mai stádiumában befejezett bűnügy, amelynek szenzációs fordulatai ezek után már nem lehetnek. A parlamenti bizottság különben ma délután öt óraker tartja első ülését.

Strache Gusztáv főügyész nyilatkozott a „Reggel” munkatársának a vizsgálat legújabb fázisairól és kijelentette, hogy a francia rendőrtisztek kérdő-

pontjai nem befolyásolhatják a nyomozást, amelynek befejezése emiatt nem fog késedelmet szenvedni.

Windischgrätz és Nádosy előzetes letartóztatási ideje a bűnügyi perrendtartás szerint e hónapban lejár, addigra elkészülünk a vádirat megszerkesztésével.

Az ügyészség Zdravetz ellen nem szünteti meg az eljárást.

Arra a kérdésre, hogy a parlamenti bizottság munkájáról mit tart, Strache főügyész kijelentette, hogy a gyakorlat fogja megmutatni. A frankhamisítás bűnügyének ügyiratairól másolat nem készült és így a nyomozás aktáit nem is tudják a bizottság rendelkezésére bocsájtani.

Kártalanítást kérnek a bánsági árvizkárosultak.

Beeskerek, jan. 25.

A decemberi árviz alkalmával a megdagadt Béga-folyó, mint ismeretes, nagy kiterjedésű földterületet öntött el a bejegyzetjűradj-jankovmoszti szakaszon. A néhány nappal később beköszöntött apadás a víz alá borított földterület nagyrészt felszabadította az ártól és csak mintegy ezernégy száz hold maradt a megbékült Béga viztengere alatt. A nap-nap után érkező és apadásról beszámoló hírek megnyugtatólag hatottak és az a reménnyel töltötték el az elöntött földterületek tulajdonosait, hogy a Béga felszínének esésével, visszafolyik szüknek bizonyult medrébe a folyó. Az árviznek a természet általi likvidálásában azonban hasztalanul hittek, mert azóta közel egy hónap mulott el anélkül, hogy a bevetett területről lefolyt volna a víz. Az egy hónapos viztákaró elpusztította a vetést és mérhetetlen károkat okozott az érdekelteknél.

A károsultak összeírták az árviz

okozta veszteségeket és kérvény formájában a szkupstinához fordultak segélyért. Holdankint tíz métermázsza buza értékét kérték, vagy természetbeni kiszolgáltatását. Illetékes helyen tudomásukra hozták, hogy a túlzott követeléseiket továbbítani sem tudják, mert aránytalanul magasabb azokkal a segélyekkel szemben, amelyeket korábban az árvizkárosultak segélyezésére fordítottak. Az érdekelteknek azt javalsoták, hogy kártérítés címén kérjék a bevetett vetőmag és a munkadíjak ellenértékét, hozzáadva ötven százalékat családjaik fenntartására. Nagyobb igényeket, szolt a felvilágosítás, már csak azért sem támaszthatnak, mert tavasszal tengerit ültethetnek az elöntött és addigra felszabaduló területen.

Az érdekelt birtokosok most, értesülésünk szerint, ilyen szellemben nyújtanak be folyamodványt és kéri a kivánt segélyek folyósítását.

A „Matin” a frankhamisításról.

Páris, jan. 25.

A „Matin” vasárnapi számában közli Sauerweinnek a „Matin” Budapestre kiküldött külpolitikai munkatársának első írását, amelyben a Budapestről szóló elmefuttatások után, részletesen foglalkozik a frank-üggyel. Bethlen miniszterelnökről az elismerés hangján emlékezik meg és azt írja róla többek között, hogy már Genfben is kiváló politikus és erélyes nagy koncepciójú államférfi benyomását keltette, ügyességét és képességeit azonban a kínos botrányban kifejtett működésével bizonyította legjobban. Közreműködése nélkül nem érthetők el volna olyan számottevő eredményeket, mint amelyeket tényleg elérték. Magyarországon mindenki nevésségesnek találja, ha személyének kikapcsolását kérik a franciák, a nyomozásból kártnak a franciák, a nyomozásból elégedetlen és Zdravetzről általában az ellenszenv hangján ír. Sauerwein különben több ízben nyilat-

kozattételre birta fel a tábori püspököt, aki azonban mindannyiszor elzárkózott az intervjú elől.

A radikális-klub ma délután ülést tart.

Beograd, jan. 25.

A radikális klub ma délután ülést tart, de minthogy a képviselők túlnyomó része még nem érkezett meg Beogradba, nem igen hiszik, hogy a klub ülésén fontosabb dolgokat határoznának el.

A folyamhajózásról szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

Beograd, jan. 25.

A folyamhajózásról szóló törvényjavaslat előkészítő bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen Miletity Krszta közlekedési miniszter expozét adott arról, hogy mi tette szükségessé a hajózás ügyének államosítását.

HIREK

— jan. 25.

Halálozás. Weisz Vilma szül. Rosenstock vasárnap reggel nyolc óraker, rövid szenvedés után, életének 63-ik évében meghalt. Az elhunyt uriasszony temetését ma délután három óraker ment végbe a Gimnaziszká-utca 10 es számú gyászházból. Az elhunytban Flesch Zoltán fútcái kereskedő az anyósát gyászolja, akinek családja iránt általános a részvétel.

Katonai előléptetés. Királyi ukázzal Putnik Kornél a repülő osztaghoz, Relity Radivojt pedig a katonai adminisztrációs osztályhoz hadnagyokká nevezték ki. Majoros Aladár önkéntest gazdasági önk. őrmesterré léptették elő.

* „A törvény áldozata” ma az ORIENT-ben.

Magánvizsgák a gimnáziumban. A becskerekai gimnáziumban az írásbeli magánvizsgákat január 29-ikén, a szóbelieket 30-ikén és 31-ikén tartják meg.

* Az idei Purim-bál (kék-fehér redout) február 27-én a Kaszinóban.

* Jobb, szebb, érdekesebb filmet még nem látott, mint hétfőn és kedden a Baikan Biskopban, a „Nagyvilági házasság” című modern történet 7 felvonásban, a főszerepben Amerika új filmstarja Eleanor Bordman és általánosan kedvelt Conrad Nagel. A Metro Goldwyn filmgyár ragyogó filmalkotása, mely lélekbemarkoló realitása mellett is poétikusan szép. Gyönyörű színes felvételek fokozzák a mű érdekességét.

A szerelmes leányszöktető „boszszuja”. A becskerekai törvényszék büntető tanácsa ma Poucski Iván és Poucski Milán szerbeleméri földmives bűnügyét tárgyalta, akik 1923-ban megakartak szöktetni egy Jankov Zorka nevű szerbeleméri leányt. Jankov Zorka vendégségben volt Kumán községben és visszatérőben meglesték az állomáson Poucskiék, akik közül a szerelmes szívű Iván megragadta a leányt, hogy a közelben álló kocsi tette Jankov Zorka védekezett a brutális támadás ellen, majd kiabálni kezdett. Milán megijedt a váratlan fordulatra és hátrahagyva bátyját, megszökött. Iván is jobbnak látta a távozást, előzőleg azonban még kitöltötte haragját, néhány rugással a szerelmén. A bíróság Poucski Ivánt bűnösnek találta és az enyhítő körülmények figyelembe vételével két hónapi fogházra ítélte. Társát felmentette és csak a költségekben marasztalta el. — Pivarszki Márkó, Pungul Milutin és Sztajkov Tyira jaszatomityi (módosi) földmivesek voltak a következő bűnügy vádlottai, akik Szilveszter estéjén behatoltak Malinger Anna lakásába és élelmiszereket és néhány kisebb értékű tárgyat vittek el. A bíróság Pivarszkiit, aki csak a nyáron szabadult ki a becskerekai fogházból, 8 hónapi börtönre, két társát pedig 1—1 hónapi fogházra ítélte. A büntetésbe nem számították be a vizsgálati fogságot.

Sikkasztó bar tulajdonos. Budapestről jelentik: Az „Uhu” mulató, jelentős passzívával lezárt mérleg után, lezárta kapuit. Egyik tulajdosa, Müller Károly magához vette a személyzet biztosítékát, többszáz millió koronát és ismeretlen helyre utazott. A rendőrség elrendelte a szökevény körözését.

* Uj műszaki és villamossági vállalat Noviszádon. Amint értesültünk, az AEG noviszádi fiókjának likvidálása folytán „Alternó” műszaki vállalat alakult, mely cég vezetését a cég tulajdonosai Iványi Ernőre, az AEG volt cégvezető főnökére bízta. Az új vállalatnál a Jugoszláv Ganz R.-T., a Tungsram R.-T., valamint több nagy külföldi gyár létesített gyári lerakatot. Szakkörökben általános a vélemény, hogy az új vállalat az árak és az eladásra kerülő anyag minősége tekintetében az első helyet fogja elfoglalni a vajdasági piacon, amit biztosít a cég vezetőjének szaktudása éppúgy, mint az a körülmény, hogy a vállalat műszaki irodát is nyitott, amelyben szakképzett és autorizált, diplomás mérnökök állnak az érdeklődők rendelkezésére. A cég foglalkozik villanytelepek építésével és finanszírozásával, azonkívül különös súlyt helyez a rádió-telefonok terjesztésére, amelyhez a legjobb rádió-felvevőgépekből és alkatrészekből nagy raktárral rendelkezik.

* „A törvény áldozata” ma az ORIENT-ben.

105 dinár egy pár gömbölyű orru, fekete vagy barna, kétszánkú női sevrőbőr-cipő Vilim Herzfeld „Turul” áruházában.

Sport

Korcsolyázás.

Budapesti eredmények: 5000 m. gyorskorcsolyázás. 1. Eötvös Zoltán 10 p. 002 mp. 2. Korenek 10-09-9 p. 3. Désán.

1500 m. 1. Eötvös Zoltán 2 p. 40-6 mp.

500 m. 1. Eötvös Zoltán 49-8 mp. A pontversenyben Eötvös Zoltán 3. Kauzer 8. Korenek 9 pont.

Férfiműkorcsolyázó bajnok: Járos Pál.

Nőkorcsolyázó bajnok: Stieber Lotti.

Jég hockey.

1. BKE (Budapesti Korcsolyázó Egylet). 2. Ftc. 3. Mac csapata.

Footbali.

A tegnapi bécsi bajnoki eredmények:

Wacker—Slovan 2:2.
Semmering—Wienna 3:1.
Florisdorf—Rudolfshügel 7:2.

Kiadó

151

lépcsőházi szépen berendezett háló, ebédlő, konyha és spájz. Gyermekekágy, divány, villanylámpák eladók. Érdeklődni Pletkovich Illésnéél, Zmaj Jovina utca 6. sz. alatt lehet, délelőtt 11-től.

Egy alig használt rövid, keresztthuros

Zongora,

bécsi Stingl-gyártmány, eladó FISCHER JAKABNÁL, KONAK 187

Lakatosműhely

komplett szerszámokkal bérbeadó. Esetleg eladó. Bővebbet:

„BEGA”-hirdető és közvetítő Veliki-beckerek, a főpostával szemben. 140

Beckerekkel levelez a druz felkelők vezére.

Suliman Ibn Hasszan az európai közvélemény iránt érdeklődik. — Beckereki ismerőse a forrongó Szíriába készül. — Ahol eddig csak három európai fordult meg. — Vajdasági tanítóból jeruzsálemi ujságíró.

Beckerek, jan. 25.

Eddigél, őszintén szólva, nem voltam levelező viszonyban trónkövetelőkkel, lázadókkal és forradalmak nagyevű, de legtöbbször gyászos végű vezéreivel, azért tehát bizonyos elfogultsággal vettem kezembe az átnyújtott levelet. Apró olesó boríték volt. — belül az elmaradhatatlan jelzés „Mode in Germany”. — olyan mint amilyent az öngyilkos eselődleányok irnak a rendőrségnek, amikor az elkövetkezendő izgalmas életváltás megreszketeti a papíron amugy sem igen járatos kezüket és a szép, egyenletesnek készülő betűk az ügyetlen és gyakorlatlan tollforgatásban otromba és faragatlan külsejű szöveggé folynak össze. Az ilyen bucsulevelek jutottak az eszembe, amikor kézbevettem a legnagyobb druz, a messzi Szíria fanatikus szabadsághősének levelét, bár roppantul esodálkoztam, hogy a francia megszállás alatt nem szokta meg a behízsgó, lágy Houbigantot, vagy az inyene Cottyt. Kellemetlen dohányszaga volt a levélnek, melynek üdült illata egybefolyt a szemem elé táruló vásári látvánnyal, az ákombakomos arab betűk részeg düllöngésével.

Szóval ezt a levelet írta Suliman Ibn Hasszan el Atras, a süket szabadsághős? — kérdeztem, mert ataras süketet jelent az arabok nyelvén.

A kéreztet őszintén meglepődött arab nyelvtudásomon, mire sietve megnyugtattam, hogy ebben az egy szóban azután kimerül az arab nyelvtudományom és helyesebbnek találom ha az érdekesnek ígérkező interjút németül folytatjuk.

A nyelvek terén különben bőven válogathatunk. Mires Márkó, az alig huszonkét-huszonhárom évesnek látszó fiatalember a legtöbb európai nyelvet folyékonyan bírja, sőt a klasszikusokat is műveli. Az óarab és héber, a görög és latin nyelvet egyaránt elsajátította, utazásai során pedig az új arabbal gyarapította széleskörű nyelvismeretét. A meginterjúvult maga is érdekesség. Az elemi iskolai végzettségen kívül más képzettséget igazolni nem tud, mert magánuton végzett előmenetelét nem hitelesítette magánvizsgák útján s bár az érettségit játszva letehetné, mégis vonakodik annak alávetni magát.

Kérdésemre különben kijelentette, hogy a levelet tényleg Suliman Ibn Hasszan írta, aki Szíriát fel akarja szabadítani az ideiglenes francia uralom alól, hogy kihirdesse a független druz államot. Akkor küldte az írást, amikor a fanatikus, oroszánbátorságu katonái Beiruth alatt állottak és a város ostromlására készültek. Párisban akkoriban nagy izgalom uralkodott és Serali tábornok felmentésével igyekeztek befolyást gyakorolni a haretéri események szerencsésőbb kialakulására. A druzok guerilla harcokban diadalt diadalra arattak és a Libanonban élő keresztény törzsszel, a maronitákkal megerősödvé, sikeresen verték a francia hadsere-

get. Az összeomlás mégis elkerülhetetlen volt, mert a lelkesedés és vakmerőség nem tudta pótolni a felszerelési hiányokat, az első frontális támadásnál vereséget szenvedtek a portyázó hadjáratához szokott felkelők. Másnap lehanyatlott az új birodalom szerencsecsillaga és a francia gloire újra beragyogta a visszafoglalt Szíriát. Suliman Ibn Hasszan hadserege romjaival Transjordania határszélére vonult és hazája egyik csücskét védi még ma is esodálatraméltó elszántsággal és fanatikus reménykedéssel.

A levelet akkor küldötte, amikor a hadiszerencse tetőpontján állott. Eszébe jutott az a jaffai kereskedő, akinél megismerkedett a messziről jött idegennel és levelet írt neki, juttassa el a németnek (annak hitte Mireset) hadd tudja meg, mint vélekednek róla Európában. A levélben a francia és német lapok tudósításai iránt érdeklődik és részletes tájékoztatást kér. Írását azzal fejezi be, hogy a Próféta meg fogja segíteni, mert az igaz hitért harcol és a zsarnoki idegenek ellen.

Mires Márkó (néhai Mires tanár fia) elmondotta még, hogy a múlt évben Palesztinában járt és Jaffában ismerkedett meg a druz felkelő vezérrel, szinte regénybe illő véletlen folytán. Egy kereskedésben óarab nyelven a ferencendi kolostor iránt érdeklődött és az ott üldögélő araboknak rendkívül feltűnt, hogy milyen tökéletesen beszéli az óarab nyelvet, amely az új arabtól lényegesen eltér. Megkérdezték, hogy honnan származik, mire elmondotta, hogy német, — mert Anglián, Franciaországon és Németországon kívül más államról nem igen tudnak.

Az arab kissé bizalmatlan természetű — folytatta Mires az érdekes beszélgetést — de ha barátot sejt az idegenben, menten megszűnik a tartózkodás és igen kedves oldalról, híres vendégszeretetről mutatkozik be. Csakhamar élénk társalgásba merültem új ismerőseimmel — és aznap éjjelre már hivatalos is voltam a böjt utáni vacsorára. Az estebéd elköltése után kávé és pipaszó mellett folyt a szó és ez alatt hosszasan elnézhettem a vendéglátó gazdát és a meghívottakat. Hármán voltak rajtam kívül és az egyikük bal fülére süket volt. A nagyot halló vendégről a vendéglátó elmondotta, hogy Suliman Ibn Hasszan el Atrasnak hívják, a legjelentősebb druz törzs vezére és hogy fanatikusán hisz a függetlenség kivívásában. Akkoriban még nem sejtettem, hogy Suliman, a hallgatag arab néhány hónap múlva lángra fogja lobbantani Szíriát.

Kedden hosszabb időre elutazom — folytatta Mires Márkó, a druz felkelővezér beckereki ismerőse — Palesztinába, onnan pedig Szíriába készülődöm és ha lehetséges, megközelítem a druz hadállásokat. Meg akarom köszönni Suliman Ibn Hasszanak a levelet. A nyáron Mekkába utazom és megkísérlem a mohamedán zarándoklatban való részvételt. A Cock iroda ugyan ar-

ról értesített, hogy Medinán túl idegennek halálbüntetés terhe alatt tilos a közlekedés, de bizom magamban és a mohamedán hit és szokások ismeretében. Ha három európai elődömnök sikerült, talán nekem sem kerül a fejembe.

Bucsuzásnál megemlítette még, hogy Jeruzsálemben talált egy volt szentiai zsidó tanítót, aki évek óta Palesztinában él. Zsidó ujságíró lett és a legnagyobb jeruzsálemi napilapnak, a „Doar bayon” (Napi Posta)-nak a munkatársa. Üdvözlétét küldte a Vajdaságnak.

Ime! — szárnyra bocsájtom.

k. j.

FARSANG

Január 27. A gimnázium szlávaja a Kaszinóban.

Január 30. A Vivó- és tenniszklub bálja a Kaszinóban.

Január 30. Az Önkéntes Tűzoltótestület bálja a Klubban.

Február 1. A Kulturbund „Trachten”-bálja a Kaszinóban.

Február 4. Jadranszka Strazsa bálja a Kaszinóban.

Február 6. A „Stefanyik” cseh-szlovák kultúregylet álarcosbálja a Koronában.

Február 6. A Szlávija Sportegylet álarcosbálja a Klubban.

Február 12. A radikális-párt szlávaja a Korona-szállóban.

Február 13. Szakszervezeti tanács jux-estélye Kriegernél.

Február 13. Az ujságírók álarcosbálja a Kaszinóban.

Február 27. Purimbál a Kaszinóban.

A Jótékony Nőegylet mulatsága.

Beckerek, jan. 25.

A Beckereki Jótékony Nőegylet szombat este rendezte hagyományos farsangi táncmulatságát a Kaszinóban, amely a várakozást messze felülmúló sikerrel folyt le. A nőegyleti bálak Beckereken határkövet jelentenek a táncmulatságok gazdag krónikájában, nevezetes állomást, amelyen hangulat, jókedv feledhetetlen estét biztosít a mindig nagyszámu közönségnek. Az idei jótékony nőegyleti bál azonban túltett a hagyományos sikereken és olyan estélyt szerzett a közönségnek, amely szinesség és hangulat tekintetében felülmúlja az eddigi rendezéseket. A megszokott jelzők elkoztak és tollba vesznek annak illusztrálásánál, hogy voltaképpen milyen is volt a táncmulatság. A rekordszámú beillő közönség tanuskodhatik csak igazán és pótolhatja valójában a krónikás ítéletét, aki beszámoló helyett inkább azt tartja szükségesnek megállapítani, hogy a nagyszerű est fáradhatatlan rendezéséért kiket illet az elismerés. És ebben a sorban az első helyen dr. Várady Imrénét, a Nőegylet ügybuzgó elnöknőjét kell felemlítenünk, aki heteken keresztül fáradozott a bál és az ezt megelőző előadás sikere érdekében. Az elnöknőn kívül jelentős rész illeti a sikerből Dobos Lászlót, aki a betanítás és az előadás rendezése körül szerzett elismerésre méltó igaz érdemeket.

A közönség lelkes tetszésnyilvánítása mellett lefolyt előadás kere-

Orient BioskopHétfőn, január 25-én 5, 7 és 9 órákor
Kedden, január 26-án 5, 7 és 9 órákor

Pénztárnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

A törvény áldozata.

Guillotine II.

Megható és lebilincselő dráma 6 felv.-ban.
A főszerepben JANE NOVAK.

tében két kedves elragadó táncszámot mutattak be, amelyeken kívül egy hegedűszám és a nagymama mesél című mesekép sorozat élénkítette a gondosan összeállított műsort.

Zsembery Lici és Ágoston Ede az „Óra” című gavottot lejtették el, Engel Maca és Engel Piri pedig egy hollandi táncal szerepeltek. Mindkét táncot annyi bájjal és kedvességgel adták elő, hogy a közönség szünni nem akaró tapsorkánál fejezte ki halálját, köszönését.

Megkapóan bájosak voltak a meseképek, melyeknek szövegét a tőle megszokott művészi készséggel és közvetlenséggel Engel Maca mondta el. Az egyes élőképek ügyes megjelenítői a következők voltak:

Piroska és a farkas: Annau Goldi, Mara Miki, Marton Erzi, Fendler Ilonka. Hamupipóke: Daun Ili, Zsembery Lici, Deutsch Magda, Raubinger Médi, Wattay György. Hófehérke: Daun Dici, Benó Juci, Wattay György, Várady Lóri, Mara Jenő, Grund Imre, Wattay Miki. Csipkerózsika: Daun Márta, Szegő Juci, Popovity Sanyika, Bukovác Józsa, Mara Miki.

Vajda Zoltán a legifjabb „hajítás” számottevő tehetsége, korát meghazudtoló művészi készséggel, egyéniséggel és iskolázottsággal Berlioz: „Scenes de Ballet” című művét hegedülte el. Ügyes vonókezelése, játékanak közvetlensége és melegsége megiepte a közönséget, amely percekig tartó tapssal hódolt az új becskeréki virtuóznak. A színes alféstést nyújtó, alkalmazkodó zongora kíséretet Weninger Ernő látta el gondosan.

Külön meg kell emlékeznünk a díszes dekorációkról, amelyeket a Bence Antal és Fiai cég szolgáltatott. Nagyszerű alkalmazásuk vizont Bence Zoltán iparművész ízlését dicséri.

A kitünően sikerült műsor után tánc következett, amely a reggeli órákig együtt tartotta a közönséget. A bál hangulatának tudható be, hogy a megjelentek soká együtt maradtak és még a kora reggeli órákban is vigan járták a táncot.

A bálon különben a rendezőség közlése szerint a következők vettek részt:

Asszonyok: Almássy Elekné, Annau Józsefné, Annau Jánosné, öz. Annau Ádámné, Ambrózy Józsefné, dr. Balla Emilné, Barajevác Szvetozárné, Bence Miksáné, Beneth Károlyné, Benó Mihályné, Braun Marcellné, ifj. Boleszny Antalné, Bolgár Leoné, dr. Borsodi Lajosné, Bukovác Istvánné, Burget Józsefné, Chostanoff Olga, Csada Richárdné, Csath Nándorné, Daun Hulda, dr. Demkó Miklósné, Deutsch Gyuláné, Dym Simonné, Dimitrijevit Nevenné, Dobos Lászlóné, Eckstein Ferencné, öz. Edenburg Lajosné, Elek Viktorné, dr. Ellmer Gyuláné, Engel Ádámné, Engel Károlyné, dr. Faragó Gyuláné, Fenyves Izsóné, Fischer Félixsné (Kikinda), Fischer Gyuláné, Fischl Jakabné, Frank Lajosné, Giffinger Zsigmondné, Gilde Vendelné, Grósz Gézáné, dr. Góts Endréné, Guttmann Dánielné, Guttmann Béláné, Gyárfás Ödönné, Györi Árpádné, öz. Jankovity Dusánné, öz. Jemrics

Istvánné, Halmos Józsefné, Harlamoff Mária, Haupt Béláné, Hirschenberger Endréné, Hirsch Ferencné, Hollaender Edéné, dr. Hubert Zsigmondné, Kardos Lajosné, Katusity Vladáné, Kramer Oszkárné, Krumenacker Károlyné, Kollarich Gáborné, Kozma Gyuláné, Kouchelewa Olga, dr. Kuszing Jánosné, Kungel Károlyné (Bán. Deszpótovác), öz. Kurländer Antalné, Lang Imréné, dr. Lederer Jenőné, Levin Sándorné, dr. Magyar Károlyné, öz. Mangold Samuné, Marton Andorné, dr. Mara Jenőné, dr. Mijajev Lukáné, Nyáray Rezsóné, Okos Sándorné, Ormos Jenőné, Pavlovity Gyókné, Pelikán Györgyné, Perger Rezsóné, Perkovác Józsefné, Petrass Lászlóné, ifj. Prandell Rezsóné, Potocky Njina, Renner Nándorné, Rubin Ármádné, Raubinger Jánosné, Schönbaum Alfrédné, Schwarz Rezsóné, Spira Hermáné, Stein Miksáné, Stagelschmidt Jenőné, missis Swift Gertrud, Szabó Antalné, Szander Józsefné, Szegő Imréné, Székely Emilné, Sztanojlovity Sándorné, Ta-

kács Jánosné, Tarillion Józsefné, Teibel A., Temmer Sándorné, Tolveth Frigyesné, Urbán Frigyesné, Vajda Lajosné, dr. Várady Imréné, Wattay Miklósné, Weisz Dávidné, dr. Weiterschan Józsefné, Wehner Józsefné, Wehner Ignácné, Wehner Jánosné, Wogh Mihályné, Zimmer Károlyné, Zsembery Pálné.

Leányok: Annau Babsi, Annau Goldi, Barajevác Beba, Barajevác Olga, Bartek Lidy, Báthori Piri, Benó Ilonka, Benó Irén, Bobor Eszka, Braun Maris, Braun Boris, Edenburg Piri, Engel Maca, Engel Piri, Gergely Tusi, Gruber Elza (Vrsac), Jankovity Szonja, Hirschenberger Vali, Huberth Lenke, Klein Janika, Könczöl Melania, Leokuca Ilonka, Magyar Lenke, Mihelics Ilonka, Miskovity Bojka, Nagy Teruska, Okos Gizi, Oláh Jolán, Pavelka Etus, Petrass Gabi, Rasz Ilonka (Vrsac), Salgó Elza, dr. Somló Ida (Vrsac), Spira Erna, Stefanov Anita, Ürményi Zsuzsika, Tolveth Lidi, Vági Juliska, Weiss Edit, Wehner Stefi, Zimmer Irén, Zimmer Lenke, Zsembery Lici.

A kladóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 231.

Nyilttér

Ezen rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a t. közönséget és az érdekelteket, hogy a Pasityeva (Tomasováci) utcában levő Pánity Stefáni, azelőtt Landgraf-féle fűszerüzletet f. évi január hó 20 án átvettem. Felhívom egyben a nevezett cég esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül jelentésük be, mert később történő bejelentéseket tudomásul nem veszek és azokért felelősséget nem vállalok.

Velikibeckerek, 1926 jan. 23.

Zimmer Károly.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen drága jó anyámként, nagyanyá, anyós és testvér

Özv. Meggyessy Lajosné

elhalálása alkalmával részvényt nyilatkoztam és a temetésen való megjelenésükkel mélyes fájdalomkat enyhíteni igyekeztem, ezúton mondunk hálátel köszönetet.

A gyászoló család.

Ameddig a készlet tart, eladunk

székeket oldalkötéssel

darabját 85 dinárért

Bence Antal és Fia műbutorgyára U. Becskerek.

Alterna**műszaki vállalat**Noviszád
Kralja Petra u. 26.

Telefon 414

Raktáron:

elektromotorok, dinamók, benzinmotorok, villanyzerelési cikkek, csillárok és az összes műszaki anyagok. **Rádiótelefonok** és azok összes alkatrészei.

VÁLLALJA villanytelep építését épügy mint azok finanszírozását.**Műszaki iroda**

szakképzett autorizált és diplomás mérnökökkel. Árajánlatokkal és költségvetésekkel költségmentesen áll az érdeklődők rendelkezésére.

A Jugoszláv Ganz Rt. Beograd, a Tungsram Rt. Zágreb és több nagy külföldi gyár gyári lerakata.

Építetők figyelmébe!**Építetők figyelmébe!**

Tisztelettel értesítem a t. építetők közönséget és építkezési vállalkozókat, hogy Velikibeckereken, Karagyorgyev trg (Vásártér) 2. szám alatti házban folyó évi február hó 1-én egy

mész-, cement-, faszén- és tűzifa-üzletet

nyitok, ahol pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett, a helyi piaci árnál 10 százalékkal olcsóbban szerezheti be építkezési és fűtési szükségletét ugy nagyban, mint kicsinyben. — Raktárról kapható állandóan prima likai mész, cement, elsőrendű stukatur-nád, faszén és aprított tűzifa. **Nagyobb vételnél tetemes árengedmény!** A t. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Ifj. Hizli Györgytulajdonos, VELIKIBECKEREK
Karagyorgyev trg (Vásártér) 2. sz.**Olcsó bevásárlási forrás!**

Ezennel értesítem t. vevőimet és ismerőseimet, hogy

üzletemeta Trebits-féle helyiségből (Kék golyó) **Pupinova utca 1.**

(tejeles piac sarkán) Hans Mayer-féle helyiségbe 150

helyeztem át.

A redukált költségek által mindketten abba a kellemes helyzetbe jutottunk, hogy elsőrendű áruinkat mélyen leszállított árban árusíthatjuk. Kérjük továbbra is szíves pártfogásukat.

Hans Mayer, Mátyás József,
rövidárkereskedő. rőtőárkereskedő.

KARBID

50 kg és 100 kg hordókban nagy és kisebb darabokban ismét raktáron van. 185

Özv. Guttmann Jakabné és Fiai**Öt házhely**

havi részletfizetésre
és egy kisebb ház eladó.

Schneider Keresztély III. kül
ker. 31. szám. 149

Olcsó

házhelyek, szőlők, kertek

a város különböző pontján, eladó k. Kézpénzért és részletfizetésre is.

Bővebbet **BEGA**-hirdető és közvetítőnél, a főpostával szemben 126

Egy elegáns, büröléses HINTÓ

jó állapotban, elköltözködés miatt, 136 **6000 Din ért eladó.**

Ugyanott egy **Közdí-Kovács festmény** kapható. Bővebbet Veres-martiova (Uri) utca 15 szám alatt.